EDIȚIE ÎN LIMBA ROMÂNĂ

فوائد الذكر وثمراته

Fawā'id al-dhikr wa-thamarātuh

Foloasele și roadele pomenirii lui Allah

ʿAbd al-Razzāq
al-Badr

INSTITUTUL TAWHID
tawhid.ro

ʿAbd al-Razzāq al-Badr

Foloasele și roadele pomenirii lui Allah

Dhikr: viața inimii și calea ocrotirii

فوائد الذكر وثمراته

Fawā'id al-dhikr wa-thamarātuh

Traducere: Institutul Tawhid

Institutul Tawhid
România · 2026

Titlul original: فوائد الذكر وثمراته
Ediția I
Traducerea în limba română: Institutul Tawhid. Distribuție gratuită.
Ediția-sursă: Textul integral publicat pe site-ul autorului, ebook36,
ediția Dāral-Faḍīlah.
Institutul Tawhid · https://www.tawhid.ro

Cuprins

Foloasele și roadele pomenirii lui Allah 1
Viața inimilor 6
Ocrotirea împotriva diavolului 10
Liniștea inimii 12
Înmuierea inimii 14
Allah îl pomenește pe robul Său 15
Lauda lui Allah și rugile îngerilor 18
Păzirea limbii 21
Semnul iubirii de Allah 21
Încheiere 22
Indice 24

Foloasele și roadele pomenirii lui Allah

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَـٰنِ ٱلرَّحِيمِ

În numele lui Allah, Cel Milostiv, Cel Îndurător!

Îl laud pe Allah Cel Generos cu laudele de care El este vrednic și Îi aduc toată lauda. Nu pot cuprinde lauda Sa: El este așa cum S-a lăudat pe Sine. Laudă lui Allah, laudă multă, bună și binecuvântată, așa cum Domnul nostru iubește și Se mulțumește, cât să umple cerurile Sale, pământul Său și tot ceea ce voiește El după acestea. Îl laud pentru numeroasele Sale binefaceri, harurile Sale îmbelșugate și multele Sale daruri. Lui Îi aparține toată lauda și tot harul, iar la El se întorc toate lucrurile. Laudă lui Allah, Căruia Îi aparține tot ceea ce este în ceruri și pe pământ; Lui Îi aparține lauda și în Viața de Apoi. El este Înțelept și Binestiutor:

﴿يَعْلَمُ مَا يَلِجُ فِى ٱلْأَرْضِ وَمَا يَخْرُجُ مِنْهَا وَمَا يَنزِلُ مِنَ ٱلسَّمَآءِ وَمَا يَعْرُجُ فِيهَا ۚ وَهُوَ ٱلرَّحِيمُ ٱلْغَفُورُ﴾

„El știe ceea ce intră în pământ și ceea ce iese din el, ceea ce coboară din cer și ceea ce se înalță în el. El este Îndurător și Iertător.”

Coran, 34:2

Laudă lui Allah, Domnul lumilor, Cel Milostiv, Cel Îndurător, Stăpânul Zilei Judecății! Mărturisesc că nu există altă divinitate demnă de adorare în afară de Allah, Singurul, fără asociat: Dumnezeul celor dintâi și al celor de pe urmă, Cel care ține

cerurile și pământurile, Creatorul tuturor făpturilor. Mărturisesc că Muḥammad este robul și Trimisul Său, alesul și prietenul Său apropiat, cel căruia i-a încredințat revelația Sa și care le-a transmis oamenilor legea Sa. Binecuvântările și pacea lui Allah să fie asupra lui, asupra familiei și a tuturor companionilor săi! Apoi: Subiectul pomenirii lui Allah se leagă de cele mai importante, mai mărețe și mai însemnate lucruri, cele mai vrednice de grijă și atenție. Este pomenirea lui Allah Cel Măreț, Domnul cerurilor, al pământului și al tuturor lumilor, Creatorul făpturilor și Cel care i-a adus la existență pe toți oamenii. Este pomenirea lui Allah, măreț în slava Sa, înalt în stăpânirea Sa și binecuvântat în Numele Său:

﴿ٱلْمَلِكُ ٱلْقُدُّوسُ ٱلسَّلَٰمُ ٱلْمُؤْمِنُ ٱلْمُهَيْمِنُ ٱلْعَزِيزُ ٱلْجَبَّارُ
ٱلْمُتَكَبِّرُ ۚ سُبْحَٰنَ ٱللَّهِ عَمَّا يُشْرِكُونَ هُوَ ٱللَّهُ ٱلْخَٰلِقُ ٱلْبَارِئُ
ٱلْمُصَوِّرُ ۖ لَهُ ٱلْأَسْمَآءُ ٱلْحُسْنَىٰ ۚ يُسَبِّحُ لَهُۥ مَا فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ
وَٱلْأَرْضِ ۖ وَهُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلْحَكِيمُ﴾

„Suveranul, Cel Sfânt, Cel Desăvârșit și Dătător de pace, Cel care dă siguranță, Veghetorul, Atotputernicul, Cel de neînvins, Cel Preaînalt în măreție. Slavă lui Allah! El este mai presus de ceea ce Îi asociază ei. El este Allah, Creatorul, Făcătorul, Dătătorul de chipuri. Ale Lui sunt Numele cele mai frumoase. Tot ceea ce este în ceruri și pe pământ Îi aduce slavă. El este Atotputernic și Înțelept.”

Coran, 59:23–24 (primul verset, fragment)

Pomenirea lui Allah este cea mai bună îndeletnicire în care se pot petrece timpul, respirațiile și ceasurile vieții. Prin ea se liniștesc inimile credincioșilor, sufletele lor își găsesc odihna,

certitudinea li se întărește și credința le sporește. Pomenirea lui Allah este semnul fericirii și calea izbânzii în această lume și în Viața de Apoi. Orice bine, fericire, bucurie, odihnă și liniște din amândouă depinde de împlinirea pomenirii Sale. Toate rânduielile și toate faptele de ascultare au fost legiuite pentru statornicirea pomenirii lui Allah. Rugăciunea, postul, pelerinajul și celelalte fapte de adorare au fost rânduite numai pentru statornicirea ei. Acest lucru este dovedit de hadithul în care un om l-a întrebat pe Trimisul lui Allah ﷺ: *„Care dintre cei care se străduiesc pe calea Sa are cea mai mare răsplată?"* El a răspuns: *„Cel care Îl pomenește cel mai mult pe Allah."* Omul a întrebat: *„Care dintre cei care postesc are cea mai mare răsplată?"* A răspuns: *„Cel care Îl pomenește cel mai mult pe Allah."* Apoi au fost amintite rugăciunea, zakāt, pelerinajul și milostenia. Despre fiecare, Trimisul lui Allah ﷺ spunea: *„Cel care Îl pomenește cel mai mult pe Allah."*

Abū Bakr i-a spus lui ʿUmar: *„O, Abū Ḥafṣ, cei care Îl pomenesc pe Allah au luat tot binele!"* Trimisul lui Allah ﷺ a spus: *„Da."*[1]

Cei care Îl pomenesc sunt vrednici de răsplăți mărețe, trepte înalte și sălașuri de seamă în Paradis. Pomenirea lui Allah este duhul și viața inimilor, pricina creșterii și întăririi lor. Ea aduce în această lume și în Viața de Apoi răsplăți și binefaceri pe care numai Allah le poate număra. De aceea, pomenirea Sa este unul dintre cele mai importante subiecte și dintre cele mai vrednice de grijă și atenție.

Într-un hadith, Profetul ﷺ a spus: *„Limba ta să rămână mereu umedă de pomenirea lui Allah."* L-au relatat Imām Aḥmad și alții, iar hadithul este autentic și bine statornicit.[2]

---

1 Relatat de Aḥmad (15614) și al-Ṭabarānī în al-Duʿā' (1887). În lanțul său se află Zabbān ibn Fā'id, care este slab, însă relatarea are un martor mursal autentic, consemnat de Ibn al-Mubārak în al-Zuhd (1429).

2 Al-Musnad (17698); l-au relatat și al-Tirmidhī (3375), Ibn Mājah (3793) și al-Ḥākim (1/672), care l-a socotit autentic, de la ʿAbd Allāh ibn Busr, Allah să fie mulțumit de el. Al-Albānī a spus în Ṣaḥīḥ al-Jāmiʿ (7700): „Autentic."

Relatarea are o împrejurare. ʿAbd Allāh ibn Busr, Allah să fie mulțumit de el, transmițătorul hadithului, a spus că un om a venit la Profetul ﷺ și i-a zis:

„O, Trimis al lui Allah, rânduielile Islamului au ajuns multe pentru mine. Spune-mi ceva de care să mă țin!"

În altă formulare: *„Rânduielile Islamului au ajuns multe pentru noi; o cale cuprinzătoare de care să ne ținem?"* Așa a cerut: rânduielile sunt multe și dorește o cale a binelui care să le cuprindă, de care să se țină. Profetul ﷺ i-a spus: *„Limba ta să rămână mereu umedă de pomenirea lui Allah."* Omul căuta o cale cuprinzătoare a binelui, iar sfătuitorul demn de încredere ﷺ l-a îndreptat către pomenirea lui Allah. Cititorule, cugetă la această îndrumare! Omul vedea că rânduielile Islamului sunt numeroase și felurite și dorea ceva cuprinzător de care să se țină și prin care să dobândească fericirea și binele acestei lumi și al Vieții de Apoi. Profetul ﷺ l-a îndreptat spre una dintre cele mai ușor de împlinit fapte, care aduce răsplăți mărețe și binefaceri numeroase, cum nu aduc altele. Învățații spun că pomenirea, oricât de multă și felurită ar fi, rămâne una dintre cele mai ușoare fapte. Nu cere un efort mare: mișcarea limbii în pomenirea Celui Milostiv nu îl împovărează și nu îl istovește pe om. Dimpotrivă, îi aduce liniște, odihnă, pacea inimii și pricinile fericirii.

În comparație cu faptele mădularelor — rugăciunea, mersul la moschee, abluțiunea, pelerinajul, postul și altele —, acestea din urmă pot avea o anumită greutate, diferită de la un om la altul. Pomenirea lui Allah însă este la îndemâna tuturor: tânăr și bătrân, sănătos și bolnav, bărbat și femeie. Nu îi împovărează cu nimic. Omul își poate mișca limba aducându-I slavă lui Allah, lăudându-L, pomenindu-L și preamărindu-L, fără greutate ori oboseală. Dobândește astfel răsplăți și binefaceri în această lume și în Viața de Apoi pe care numai Allah le cunoaște.

De aceea, Profetul ﷺ a spus, după cum se găsește în cele două culegeri Ṣaḥīḥ: *„Două rostiri sunt ușoare pe limbă, grele în balanță*

și iubite de Cel Milostiv."[3]

Privește cu ce a început: *„Două rostiri sunt ușoare pe limbă."* A arătat ușurința faptei: ea nu cere oboseală și nu împovărează. Dar ce a spus apoi? *„Grele în balanță și iubite de Cel Milostiv."* Greutatea lor la Allah este mare. Sunt cuvinte ușoare, frumoase și plăcute pe limbă, însă grele în balanță și iubite de Cel Milostiv.

El ﷺ a spus și: *„Celui care spune de o sută de ori: Subḥāna Allāhi wa-bi-ḥamdih — Slavă lui Allah și laudă Lui — îi sunt iertate păcatele, chiar de ar fi cât spuma mării."*[4]

Pomenirea lui Allah este ușoară pe limba celui ajutat de El și sprijinit prin călăuzirea Sa. În schimb, celui pe care Allah îl lasă fără ajutor — Allah să ne ferească! — pomenirea îi este grea. O face cu anevoie, simte greutate și oboseală, iar uneori se plictisește și se satură de ea. Acesta este un semn al lipsei ajutorului și al pierderii binefacerii. Allah să ne ocrotească!

Pomenirea lui Allah este ușoară pe limbă. De aceea l-a îndrumat Profetul ﷺ astfel pe cel care l-a întrebat: *„Limba ta să rămână mereu umedă de pomenirea lui Allah."* L-a îndemnat să îi acorde grijă, ceea ce arată măreția și rangul ei la Allah. Profetul ﷺ l-a îndrumat pe cel care dorea o cale cuprinzătoare să se țină de această faptă, să se prindă de ea și să fie dintre cei care o împlinesc. Dacă adunăm lângă acest hadith celelalte hadithuri ale Profetului ﷺ și textele Coranului care îndeamnă la pomenire, arată întâietatea ei, răsplata sa măreață, darurile pregătite de Allah pentru cei care Îl pomenesc, foloasele și roadele ei în această lume și în Viața de Apoi, găsim foarte multe texte. Toate arată măreția acestei ascultări, rangul și înalta ei poziție la Allah.

Imāmul și marele învățat Ibn Qayyim al-Jawziyyah, Allah să aibă milă de el, are în această privință o scriere deosebită, cum nu cunosc alta asemenea ei. Este o lucrare măreață și răspândită între învățați și studenți, pe care a numit-o al-Wābil al-Ṣayyib fī al-Kalim al-Ṭayyib. Al-wābil al-ṣayyib înseamnă ploaia multă și

3 Al-Bukhārī (6406, 6682, 7563) și Muslim (2694), de la Abū Hurayrah, Allah să fie mulțumit de el.

4 Relatat de Aḥmad (8873), al-Tirmidhī (3466) și Ibn Mājah (3812), de la Abū Hurayrah, Allah să fie mulțumit de el. Al-Tirmidhī a spus: „Bun și autentic."

îmbelșugată. El a spus: *„Pomenirea are mai mult de o sută de foloase."* Apoi a început să enumere foloasele și roadele ei în această lume și în Viața de Apoi, amintind mai mult de șaptezeci. Fiecare este de ajuns să miște inimile și să îndemne sufletele către această măreață ascultare. Dar cum este atunci când se adună toate? Rareori citește un musulman această carte pe îndelete, căutând folosul și binele, fără ca starea sa în pomenirea lui Allah să se îmbunătățească, cu voia Lui, și fără să îi sporească grija pentru aceasta.

Ibn al-Qayyim a enumerat foloasele, le-a dezvoltat și le-a explicat pe larg. După aceea a alcătuit secțiuni despre felurile pomenirii pe care trebuie să le împlinească musulmanul. Abia încheie cititorul acest îndemn puternic la pomenirea lui Allah și găsește înaintea sa o nouă expunere a felurilor de pomenire arătate de Cartea lui Allah și de Sunnah Profetului Său ﷺ. De aceea consider că fiecare musulman trebuie să acorde atenție acestei cărți. Tatăl să o cumpere și să o dăruiască fiilor și familiei sale, îndemnându-i să o citească. Studentul să se îngrijească și el să o aibă și să beneficieze de ea. Să circule între musulmani, căci folosul ei este mare. În această scriere voi înfățișa pe scurt câteva dintre foloasele pomenirii, pornind de la cele amintite de Ibn al-Qayyim, pe lângă foloasele arătate la începutul acestor cuvinte.

Viața inimilor

Unul dintre foloasele pomenirii este că ea este cu adevărat viața inimilor. Fără ea, inima moare.
În culegerea Ṣaḥīḥ este statornicit că Profetul ﷺ a spus:

> *„Pilda celui care Îl pomenește pe Domnul său și a celui care nu Îl pomenește este pilda celui viu și a celui mort."*[5]

Într-o altă formulare: *„Pilda casei în care este pomenit Allah și a casei în care Allah nu este pomenit este pilda celui viu și a celui mort."*[6]

---

5 Relatat de al-Bukhārī (6407), de la Abū Mūsā al-Ashʿarī, Allah să fie mulțumit de el.

6 Relatat de Muslim (779).

Profetul ﷺ l-a asemănat pe cel care Îl pomenește pe Allah cu cel viu și casele celor care Îl pomenesc cu locuințele celor vii. Pe cel care nu Îl pomenește l-a asemănat cu mortul, iar casele celor care nu Îl pomenesc cu locuințele morților: mormintele.

De aceea a spus într-un alt hadith: *„Nu vă faceți casele morminte!”*[7]

Adică pomeniți-L pe Allah în casele voastre, împliniți rugăciunea și recitați cuvântul Său în ele! Casa în care nu se recită cuvântul lui Allah, nu este pomenit Allah și nu se împlinește rugăciunea este asemenea cimitirului, care este locuința morților.

De aceea, Profetul ﷺ a îndemnat la rugăciunea voluntară în casă: *„Cea mai bună rugăciune este rugăciunea omului în casa sa, în afară de rugăciunea obligatorie.”*[8]

7 Relatat de Muslim (780), de la Abū Hurayrah, Allah să fie mulțumit de el.

8 Relatat de al-Bukhārī (731), de la Zayd ibn Thābit, Allah să fie mulțumit de el.

Astfel, casa nu devine un mormânt. Casa în care Allah nu este pomenit, nu este lăudat și nu se împlinește rugăciunea este asemenea cimitirului, locuința morților. Cum este atunci o casă în care este pomenit numai diavolul, în care se aud numai distracția și instrumentele muzicale, iar Allah nu este pomenit? Ea este plină de instrumente ale distracției, de mijloace ale stricăciunii și de ascultarea lucrurilor deșarte. Este o casă moartă, ba chiar o ruină pustie — Allah să ne ferească! Într-o casă ruinată vin și intră numai diavolii, nu îngerii. Diavolii o frecventează și își găsesc adăpost în ea. Binele pleacă, răul se înmulțește, necazurile și nenorocirile se succed, iar felurite stricăciuni apar. Allah să ne ocrotească! Allah spune:

﴿وَمَن يَعْشُ عَن ذِكْرِ ٱلرَّحْمَٰنِ نُقَيِّضْ لَهُۥ شَيْطَٰنًا فَهُوَ لَهُۥ قَرِينٌ وَإِنَّهُمْ لَيَصُدُّونَهُمْ عَنِ ٱلسَّبِيلِ وَيَحْسَبُونَ أَنَّهُم مُّهْتَدُونَ﴾

„Celui care se abate de la pomenirea Celui Milostiv îi rânduim un diavol, care îi devine însoțitor. Ei îi opresc de la cale, în vreme ce aceștia socotesc că sunt călăuziți.”

Coran, 43:36–37

Membrii familiilor credincioase trebuie să își dorească binele, lor și caselor lor, și să le însuflețească prin pomenirea lui Allah: recitarea Coranului, împlinirea rugăciunii și faptele bune. Astfel, casele lor sunt case ale celor vii, iar ei sunt vii în locuințele celor vii. Pomenirea lui Allah este cu adevărat viața inimilor; fără ea, inima moare. Ibn al-Qayyim a transmis de la șeicul său, Ibn Taymiyyah, o asemănare minunată a pomenirii și a stării inimii în raport cu ea:

„Pomenirea este pentru inimă asemenea apei pentru pește. Cum

ar fi starea peștelui dacă ar părăsi apa?"[9]
Se știe că peștele scos din apă moare după puțin timp. La fel, inima îndepărtată de pomenire și neînsuflețită prin pomenirea lui Allah moare. Ea nu dobândește viață și viața nu crește în ea decât prin pomenirea Sa. De aceea Allah spune:

﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱسْتَجِيبُواْ لِلَّهِ وَلِلرَّسُولِ إِذَا دَعَاكُمْ لِمَا يُحْيِيكُمْ﴾

„O, voi care ați crezut! Răspundeți-I lui Allah și Trimisului atunci când vă cheamă la ceea ce vă dă viață!"
Coran, 8:24 (fragment)

În mai multe locuri din Coran, Allah a numit revelația *„duh"*, după cum spune: *„A venit porunca lui Allah, așadar nu o grăbiți! Slavă Lui! El este mai presus de ceea ce Îi asociază ei."* Apoi:

﴿يُنَزِّلُ ٱلْمَلَٰٓئِكَةَ بِٱلرُّوحِ مِنْ أَمْرِهِۦ عَلَىٰ مَن يَشَآءُ مِنْ عِبَادِهِۦٓ﴾

„El îi coboară pe îngeri cu duhul, din porunca Sa, asupra cui voiește dintre robii Săi."
Coran, 16:2 (fragment)

9 Al-Wābil al-Ṣayyib, p.85.

﴿وَكَذَٰلِكَ أَوْحَيْنَآ إِلَيْكَ رُوحًا مِّنْ أَمْرِنَا ۚ مَا كُنتَ تَدْرِى
مَا ٱلْكِتَٰبُ وَلَا ٱلْإِيمَٰنُ وَلَٰكِن جَعَلْنَٰهُ نُورًا نَّهْدِى بِهِۦ
مَن نَّشَآءُ مِنْ عِبَادِنَا﴾

„Astfel ți-am revelat un duh din porunca Noastră. Tu nu știai ce este Cartea și nici credința, însă Noi l-am făcut o lumină prin care călăuzim pe cine voim dintre robii Noștri."

Coran, 42:52 (fragment)

Allah l-a numit *„duh"* și pe cel care aduce revelația, Jibrīl:

„Duhul cel demn de încredere a coborât cu el asupra inimii tale, pentru ca tu să fii dintre cei care avertizează, într-o limbă arabă limpede"

[al-Shuʿarāʾ 26:193–195].

Jibrīl, care aduce revelația, este duh, iar revelația însăși este duh, deoarece inimile nu trăiesc decât prin revelație și pomenirea lui Allah. Fără ele, inimile mor, se împietresc și se umplu de rău și stricăciune — Allah să ne ferească! Când revelația ajunge la ele și sunt însuflețite prin multă pomenire a lui Allah, binele crește, îndreptarea sporește și folosul și binecuvântarea le cuprind. Acesta este un mare folos al pomenirii.

Ocrotirea împotriva diavolului

Un alt folos al pomenirii este că îl alungă pe diavol și îl ține departe de om. Prin pomenirea lui Allah, credinciosul se află într-o cetate întărită și într-un adăpost sigur, iar diavolul nu găsește cale către el. Într-un hadith cu lanț autentic, relatat de Imām Aḥmad în al-Musnad și de alții, Profetul ﷺ a spus:

„Allah i-a poruncit lui Yaḥyā ibn Zakariyyā, pacea asupra lui, cinci lucruri pe care să le împlinească și să le poruncească fiilor lui Isrāʾīl."

În relatare, el le spune oamenilor săi: *„Domnul meu mi-a poruncit cinci lucruri și mi-a poruncit să vi le poruncesc și vouă."* A amintit mai întâi monoteismul, apoi rugăciunea și milostenia. Al cincilea lucru amintit este porunca pomenirii lui Allah:

„Vă poruncesc să Îl pomeniți mult pe Allah. Pilda acesteia este a unui om urmărit în grabă de dușman" — adică dușmanul îl urmărește să îl ucidă și să îl prindă — *„care ajunge la o cetate întărită și se adăpostește în ea. Robul este cel mai bine apărat de diavol atunci când se află în pomenirea lui Allah."*[10]
Cel care Îl pomenește pe Allah este într-o cetate întărită și într-un adăpost sigur; diavolul nu poate ajunge la el. Allah spune:

﴿قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ ٱلنَّاسِ مَلِكِ ٱلنَّاسِ إِلَٰهِ ٱلنَّاسِ مِن شَرِّ ٱلْوَسْوَاسِ ٱلْخَنَّاسِ ٱلَّذِى يُوَسْوِسُ فِى صُدُورِ ٱلنَّاسِ مِنَ ٱلْجِنَّةِ وَٱلنَّاسِ﴾

„Spune: «Caut ocrotire la Domnul oamenilor, Suveranul oamenilor, Dumnezeul oamenilor, de răul șoptitorului care se retrage, care șoptește în piepturile oamenilor, dintre djinni și oameni.»"
Coran, 114:1–6

„Șoptitorul care se retrage" este însușirea diavolului. Ibn ʿAbbās, Allah să fie mulțumit de el, a explicat: *„Diavolul stă pe inima fiului lui Ādam. Când acesta este neatent și uită, el îi șoptește. Când Îl pomenește pe Allah, el se retrage."*[11]

Când robul Îl pomenește pe Domnul său, diavolul se retrage, se micșorează și ajunge ca o muscă. Nu rămâne lângă cel care Îl pomenește, ci fuge de el. În hadith se spune: *„Când se face*

10 Al-Musnad (17170); l-au relatat și al-Tirmidhī (2863) și al-Ḥākim (1/204, 582), de la al-Ḥārith al-Ashʿarī, Allah să fie mulțumit de el. Al-Albānī l-a socotit autentic în Ṣaḥīḥ al-Jāmiʿ (1724).

11 Relatat de al-Ṭabarī în Tafsīr (24/754), ediția Dār Hajr.

chemarea la rugăciune, diavolul fuge, scoțând vânturi."[12]

Nu suportă să audă pomenirea lui Allah: aceasta îl supără și îl alungă, îndepărtându-l cu totul de locul în care este pomenit Allah.

Cel care Îl pomenește pe Allah este, cu îngăduința Sa, într-o cetate și într-un adăpost care îl apără de diavolul alungat. Când omul este nepăsător, diavolii îl năpădesc, îl împing către deșertăciune și îl ațâță puternic spre păcat. După cum am văzut:

„Celui care se abate de la pomenirea Celui Milostiv îi rânduim un diavol, care îi devine însoțitor"
[al-Zukhruf 43:36],

adică un însoțitor de care nu se desparte. Prin înțelesul opus al versetului, atunci când Îl pomenește pe Allah, diavolul se îndepărtează. Pomenirea este o cetate împotriva diavolului. De aceea, bine au făcut învățații care și-au numit cărțile de pomeniri al-Ḥiṣn al-Ḥaṣīn — Cetatea întărită — ori Ḥiṣn al-Muslim — Cetatea musulmanului — și altele asemenea. Numele exprimă adevărul: pomenirea este cetatea întărită, cetatea musulmanului și adăpostul prin care este păzit, cu voia lui Allah. Diavolul nu găsește cale către cel care Îl pomenește în toate timpurile și în toate lucrurile. Când Îl pomenești pe Allah înainte de mâncare, diavolul se îndepărtează. Când Îl pomenești la intrarea în casă, el se îndepărtează. La fel se întâmplă în orice lucru asupra căruia Îl pomenești pe Allah: diavolul nu găsește cale către tine, iar tu ești ocrotit de șoaptele, uneltirile și relele sale, de împunsăturile sale, de suflarea trufiei și de vrăjile sale. Acesta este un folos măreț al pomenirii.

Liniștea inimii

Un alt folos al pomenirii este că aduce liniștea inimii, după cum Allah spune:

„Oare nu prin pomenirea lui Allah se liniștesc inimile?"
[al-Raʿd 13:28].

12 Relatat de al-Bukhārī (608) și Muslim (389), de la Abū Hurayrah, Allah să fie mulțumit de el.

Liniștea inimii este odihna, pacea și bucuria ei, îndepărtarea neliniștii, încordării, supărării și a feluritelor suferințe care o pot atinge. Cei care Îl pomenesc mult pe Allah sunt oamenii inimilor liniștite, fericite și pline de bucurie și odihnă în toate împrejurările, nu numai când sunt în bunăstare și fericire. Îi găsești liniștiți la greu și la bine, în strâmtorare și belșug, în bogăție și sărăcie, în sănătate și boală. Nu îi cuprind neliniștea și frământarea, nu se supără și nu se plâng, ci îi găsești liniștiți și împăcați în toate stările lor.
De aceea, Profetul ﷺ a spus cu uimire:

„Minunată este starea credinciosului! Toate treburile sale sunt un bine pentru el, iar aceasta nu este decât pentru credincios. Dacă îl atinge o bucurie, mulțumește și aceasta este un bine pentru el. Dacă îl atinge o nenorocire, rabdă și aceasta este un bine pentru el."[13]

Astfel este credinciosul: într-o liniște statornică, cu inima împăcată, sufletul odihnit, pieptul deschis și plin de bucurie. Dobândește toate acestea prin statornicia și continuitatea pomenirii lui Allah.

„Cei care au crezut și ale căror inimi se liniștesc prin pomenirea lui Allah. Oare nu prin pomenirea lui Allah se liniștesc inimile?"
[al-Raʿd 13:28].

Inimile lor se liniștesc prin pomenirea lui Allah, nu a altui lucru. Îl pomenesc în toate stările lor:

„Cei care Îl pomenesc pe Allah în picioare, șezând și culcați pe o parte"
[Āl ʿImrān 3:191].

Adică Îl pomenesc în toate împrejurările și prin această pomenire dobândesc liniștea.

13 Relatat de Muslim (2999), de la Șuhayb, Allah să fie mulțumit de el.

Înmuierea inimii

Un alt folos al pomenirii este că îndepărtează împietrirea inimii. Inima se împietrește din pricina păcatelor, a neglijenței în ascultarea de Allah și a altor lucruri asemenea. Nimic nu topește împietrirea ei ca pomenirea lui Allah și nimic nu îi aduce împietrirea ca nepăsarea față de pomenirea Lui. Allah spune:

﴿أَلَمْ يَأْنِ لِلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ أَن تَخْشَعَ قُلُوبُهُمْ لِذِكْرِ ٱللَّهِ وَمَا نَزَلَ
مِنَ ٱلْحَقِّ وَلَا يَكُونُواْ كَٱلَّذِينَ أُوتُواْ ٱلْكِتَٰبَ مِن قَبْلُ فَطَالَ
عَلَيْهِمُ ٱلْأَمَدُ فَقَسَتْ قُلُوبُهُمْ ۖ وَكَثِيرٌ مِّنْهُمْ فَٰسِقُونَ ٱعْلَمُوٓاْ أَنَّ
ٱللَّهَ يُحْيِ ٱلْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا ۚ قَدْ بَيَّنَّا لَكُمُ ٱلْءَايَٰتِ
لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ﴾

„Oare nu a venit vremea ca inimile celor care au crezut să se smerească la pomenirea lui Allah și la adevărul care a coborât? Să nu fie asemenea celor cărora li s-a dat Cartea mai înainte și peste care a trecut mult timp, astfel încât inimile li s-au împietrit, iar mulți dintre ei sunt nelegiuiți. Să știți că Allah dă viață pământului după moartea sa. Noi v-am lămurit semnele, poate că veți pricepe."

Coran, 57:16–17

După cum arată contextul acestui verset, pricina împietririi este îndelungarea timpului petrecut departe de pomenire și de împlinirea poruncii lui Allah. Când apare această îndepărtare, apare împietrirea. Ea nu dispare decât prin întoarcerea la pomenirea lui Allah și la El. De aceea, în versetul următor spune: *„Să știți că Allah dă viață pământului după moartea sa. Noi v-am lămurit semnele, poate că veți pricepe."* Așa cum Allah învie

pământul mort prin apă și ploaie, El învie inimile moarte prin revelație și pomenirea Sa. Când omul Îl pomenește pe Domnul său, inima îi învie și împietrirea dispare.

Se transmite că un om a venit la Imām al-Ḥasan al-Baṣrī și i-a spus: *„O, Abū Saʿīd, mă plâng ție de împietrirea inimii mele!”* El a răspuns: *„Topește-o prin pomenirea lui Allah!”*[14]

Adică topește această împietrire din inima ta prin pomenirea lui Allah. Pomenirea îndepărtează împietrirea care poate atinge inima, o înmoaie, o liniștește și o împacă, după cum s-a arătat.

Allah îl pomenește pe robul Său

Un alt folos și un rod măreț, care înalță rangul robului, este că, atunci când acesta Îl pomenește pe Allah, Allah îl pomenește pe el. Răsplata este de același fel cu fapta. Allah spune:

„Oare răsplata binelui este altceva decât binele?”
[al-Raḥmān 55:60].

Pe cel care Îl pomenește pe Allah, Allah îl pomenește; pe cel care Îl uită, Allah îl lasă uitării:

„L-au uitat pe Allah, iar El i-a uitat”
[al-Tawbah 9:67].

„O răsplată potrivită”
[al-Nabaʾ 78:26].

„Apoi, sfârșitul celor care au făcut rău a fost cel mai rău”
[al-Rūm 30:10].

Răsplata este asemenea faptei. Pe cel care Îl pomenește pe Allah, El îl pomenește:

„Pomeniți-Mă, iar Eu vă voi pomeni”
[al-Baqarah 2:152].

Trimisul lui Allah ﷺ a spus, transmițând de la Domnul său: *„Dacă Mă pomenește în sinea sa, îl pomenesc în Sinea Mea. Dacă*

14 Vezi al-Wābil al-Ṣayyib (142).

Mă pomenește într-o adunare, îl pomenesc într-o adunare mai bună decât a lor."[15]

Ce răsplată ar putea fi mai mare? Ce rang ar putea fi mai înalt decât ca Allah să te pomenească în adunarea cea înaltă? El te pomenește, deși nu are nevoie de tine, iar tu Îl pomenești având nevoie de El și fiind cu totul dependent de El. Te pomenește în adunarea cea înaltă, deși pomenirea ta nu Îi aduce niciun folos. Pomenirea Lui nu Îi sporește stăpânirea, iar părăsirea ei nu I-o micșorează. În hadithul qudsī, El spune:

„Dacă cei dintâi și cei de pe urmă dintre voi, oamenii și djinnii dintre voi, ați avea cu toții inima celui mai evlavios om dintre voi, aceasta nu ar adăuga nimic stăpânirii Mele. O, robii Mei, dacă cei dintâi și cei de pe urmă dintre voi, oamenii și djinnii dintre voi, ați avea cu toții inima celui mai nelegiuit om, aceasta nu ar scădea cu nimic stăpânirea Mea."[16]

Ascultarea celor supuși nu Îi aduce folos, iar nesupunerea păcătoșilor nu Îi face rău. Pomenirea celor care Îl pomenesc nu Îi sporește stăpânirea, iar nepăsarea celor nepăsători nu I-o micșorează. Dar, prin blândețea și bunătatea Sa față de robii Săi, îl pomenește în adunarea cea înaltă pe cel care Îl pomenește. Pe cel care Îl pomenește în sinea sa, Allah îl pomenește în Sinea Sa, iar pe cel care Îl pomenește într-o adunare, Allah îl pomenește într-o adunare mai bună.

În Ṣaḥīḥ Muslim, Muʿāwiyah, Allah să fie mulțumit de el, a spus că Trimisul lui Allah ﷺ a ieșit către un cerc de companioni și a întrebat: *„Ce v-a făcut să vă așezați aici?"* Au răspuns: *„Ne-am așezat să Îl pomenim pe Allah și să Îl lăudăm pentru că ne-a călăuzit către Islam și ni l-a dăruit."* El a spus: *„Pe Allah, numai aceasta v-a făcut să vă așezați?"* Au spus: *„Pe Allah, numai aceasta!"* El a spus: *„Nu v-am cerut să jurați fiindcă v-aș bănui, ci Ǧibrīl a venit la mine și m-a înștiințat că Allah Se laudă cu voi înaintea îngerilor."*[17]

15 Relatat de al-Bukhārī (7405) și Muslim (2675), de la Abū Hurayrah, Allah să fie mulțumit de el.

16 Relatat de Muslim (2577), de la Abū Dharr, Allah să fie mulțumit de el.

17 Relatat de Muslim (2701).

El îi arată pe cei care Îl pomenesc îngerilor, spunând: *„Priviți la robii Mei! S-au adunat să Mă pomenească, să Îmi mulțumească și să Mă laude."* Se laudă cu ei înaintea îngerilor.
Într-un alt hadith din Ṣaḥīḥ Muslim, Profetul ﷺ a spus:

> *„Nu se adună niște oameni într-una dintre casele lui Allah, recitând Cartea lui Allah și studiind-o între ei, fără ca liniștea să coboare asupra lor, mila să îi cuprindă, îngerii să îi înconjoare și Allah să îi pomenească între cei aflați la El."*[18]

Acesta este rangul înalt și treapta de seamă pe care o dobândește cel care Îl pomenește pe Allah: Allah îl pomenește pe el. Sufletele sunt însă mai legate de această lume și înclină mai mult către ea. Dacă unui om i se spune că, făcând un anumit lucru, un conducător ori un președinte îl va pomeni și îl va lăuda înaintea celor aflați în funcții, el se însuflețește și pornește la lucru. Însă la pomenirea lui Allah, prin care dobândim pomenirea noastră de către El, slăbim și nu ne mobilizăm! Aceasta vine din neglijența, lipsurile și nepăsarea noastră, din faptul că nu îi acordăm grija și atenția cuvenite.

18 Relatat de Muslim (2699), de la Abū Hurayrah, Allah să fie mulțumit de el.

Lauda lui Allah și rugile îngerilor

Un alt folos, legat de cel precedent, este că prin pomenirea lui Allah robul dobândește binecuvântarea lui Allah și a îngerilor Săi. Allah spune:

﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱذۡكُرُواْ ٱللَّهَ ذِكۡرٗا كَثِيرٗا وَسَبِّحُوهُ بُكۡرَةٗ وَأَصِيلًا هُوَ ٱلَّذِي يُصَلِّي عَلَيۡكُمۡ وَمَلَٰٓئِكَتُهُۥ لِيُخۡرِجَكُم مِّنَ ٱلظُّلُمَٰتِ إِلَى ٱلنُّورِ﴾

„O, voi care ați crezut! Pomeniți-L mult pe Allah și slăviți-L dimineața și seara! El este Cel care vă binecuvântează, împreună cu îngerii Săi, ca să vă scoată din întunecimi la lumină.”

Coran, 33:41–43 (ultimul verset, fragment)

Cel care Îl pomenește dobândește astfel binecuvântarea lui Allah și a îngerilor. Binecuvântarea lui Allah înseamnă lauda Sa pentru rob în adunarea cea înaltă, după cum s-a arătat. Binecuvântarea îngerilor înseamnă ruga lor pentru el. Cu cât credința omului este mai puternică, pomenirea sa mai multă și ținerea sa de bine mai statornică, cu atât rugile lor pentru el sporesc. Allah spune:

﴿ٱلَّذِينَ يَحْمِلُونَ ٱلْعَرْشَ وَمَنْ حَوْلَهُۥ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ
وَيُؤْمِنُونَ بِهِۦ وَيَسْتَغْفِرُونَ لِلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ رَبَّنَا وَسِعْتَ كُلَّ
شَىْءٍ رَّحْمَةً وَعِلْمًا فَٱغْفِرْ لِلَّذِينَ تَابُوا۟ وَٱتَّبَعُوا۟ سَبِيلَكَ وَقِهِمْ
عَذَابَ ٱلْجَحِيمِ رَبَّنَا وَأَدْخِلْهُمْ جَنَّٰتِ عَدْنٍ ٱلَّتِى وَعَدتَّهُمْ وَمَن
صَلَحَ مِنْ ءَابَآئِهِمْ وَأَزْوَٰجِهِمْ وَذُرِّيَّٰتِهِمْ ۚ إِنَّكَ أَنتَ ٱلْعَزِيزُ
ٱلْحَكِيمُ وَقِهِمُ ٱلسَّيِّـَٔاتِ ۚ وَمَن تَقِ ٱلسَّيِّـَٔاتِ يَوْمَئِذٍ فَقَدْ
رَحِمْتَهُۥ ۚ وَذَٰلِكَ هُوَ ٱلْفَوْزُ ٱلْعَظِيمُ﴾

„Cei care poartă Tronul și cei din jurul său Îl slăvesc, lăudându-L pe Domnul lor, cred în El și cer iertare pentru cei care au crezut: «Domnul nostru, Tu cuprinzi totul cu mila și cunoașterea Ta! Iartă-i pe cei care s-au căit și au urmat calea Ta și păzește-i de chinul Iadului! Domnul nostru, fă-i să intre în grădinile Edenului pe care le-ai făgăduit lor și celor drepți dintre părinții, soții și urmașii lor. Tu ești Atotputernic și Înțelept! Păzește-i de rele, căci aceluia pe care îl păzești în Ziua aceea de rele i-ai arătat îndurare. Aceasta este izbânda cea măreață.»”

Coran, 40:7–9

Aceasta este o rugă lungă, măreață și binecuvântată a îngerilor pentru credincioșii care Îl pomenesc pe Allah, Îl ascultă și Îi împlinesc poruncile. Omule călăuzit spre bine, te poți întreba: ce i-a făcut pe acești îngeri atât de binevoitori față de credincioși,

încât să stăruie neîncetat în ruga pentru ei, deși îngerii sunt de alt fel decât oamenii? Îngerii au fost creați din lumină, iar oamenii din lut. Și totuși Allah i-a făcut binevoitori față de credincioși. Pricina este legătura strânsă dintre ei: credința în Allah. *„Cei care poartă Tronul și cei din jurul său Îl slăvesc, lăudându-L pe Domnul lor, și cred în El."* Aceasta este legătura: slăvirea lui Allah prin lauda Sa și credința în El. Cu cât pomenirea, lauda și credința omului sporesc, cu atât sporesc și rugile îngerilor pentru el, cererile lor de iertare și de călăuzire, îndreptare, Paradis și izbăvire de Foc, alături de celelalte lucruri amintite în verset.

Păzirea limbii

Un alt folos al pomenirii este că păzește limba. Învățații spun că limba a fost creată pentru vorbire. Dacă musulmanul nu vorbește bine — iar cel mai mare bine este pomenirea lui Allah —, va vorbi rău și stricat. Cel a cărui limbă se usucă departe de pomenirea lui Allah, Allah să ne ferească, se aruncă în tot felul de răutăți: bârfă, purtarea vorbelor, batjocură, luare în râs, minciună, obscenitate și altele asemenea. Când limba se usucă departe de pomenire, se dezlănțuie în vorbe deșarte. Când este ocupată cu pomenirea, deșertăciunea dispare. Nimic nu păzește și nu ocrotește limba asemenea statorniciei în pomenirea lui Allah. Ea o ferește de bârfă, de purtarea vorbelor, de batjocură și de altele asemenea. Acesta este un mare folos al pomenirii.

Semnul iubirii de Allah

Un alt folos al pomenirii este că arată marea iubire a celui care Îl pomenește pentru Allah. Unii învățați au spus: *„Semnul iubirii de Allah este multa pomenire a Sa, căci nu iubești ceva fără să îl amintești mult."* Acestea sunt doar câteva dintre marile foloase și roade pe care le dobândește credinciosul prin pomenirea lui Allah. Când vei citi al-Wābil al-Ṣayyib, omule ajutat spre bine, vei vedea cât de mult am rămas eu în urmă și cât de incomplet am enumerat foloasele pomenirii. Ceea ce am amintit este foarte puțin din multele și mărețele foloase pe care marele învățat Ibn al-Qayyim le-a înfățișat și le-a lămurit atât de bine. Revenind la început, subliniez din nou să aveți această carte, să beneficiați de ea, să

circule în case, iar copiii, femeile, fiicele și rudele să fie îndemnate să o citească. Astfel vor dobândi marele bine, răsplata îmbelșugată, paza și ocrotirea, alături de celelalte foloase dintre care am arătat doar câteva.

Încheiere

În încheiere voi reda câteva versuri ale marelui învățat ʿAbd al-Raḥmān ibn Nāṣir al-Saʿdī, Allah să aibă milă de el. Sunt puține și frumoase, însă reunesc foloasele pomenirii într-un chip deosebit de grăitor și concis. El a spus:

Pomenirea Dumnezeului Tronului, în taină și la vedere,
îți îndepărtează nefericirea și grija și le alungă.
Aduce binefaceri în această lume și în cea viitoare;
iar dacă șoptitorul îți vine într-o zi, îl alungă.
Cel Ales i-a înștiințat într-o zi pe companionii săi
că acela care pomenește mult este singur în fruntea întrecerii.
L-a sfătuit pe Muʿādh să ceară ajutorul Dumnezeului său
pentru pomenire, mulțumire și o frumoasă adorare.
I-a dat sfat și omului care venise la el,
împovărat de purtarea multelor rânduieli:
«Limba ta să rămână umedă de această pomenire!»
Ea te ajută în toate lucrurile și îți aduce fericire.
A vestit că pomenirea sădește, pentru cei care o împlinesc,
în grădinile Edenului și le pregătește sălașuri.
A vestit că Allah îl pomenește pe robul Său
și, alături de aceasta, îl îndreaptă în toate treburile.
A vestit că pomenirea rămâne în Paradis,
deși îndatoririle încetează când omul rămâne acolo veșnic.
Chiar dacă pomenirea Lui n-ar avea decât folosul
de a fi o cale și o călăuză către iubirea Dumnezeului
și de a-l opri pe om de la bârfă și purtarea vorbelor
și de la orice cuvânt care strică religia,
tot am avea un mare câștig și o mare dorință
de a-L pomeni mult pe Allah. Ce minunat este Cel Unic!
Dar, din neștiința noastră, pomenirea noastră este puțină,
așa cum puțină ne este adorarea Celui Slăvit.

Allah să aibă milă de el și să îi dăruiască cea mai bună răsplată pentru aceste versuri mărețe și folositoare despre foloasele pomenirii. Cel care dorește explicarea, dezvoltarea și lămurirea lor să citească al-Wābil al-Ṣayyib a lui Ibn al-Qayyim. Această carte dezvoltă, enumeră și explică foloasele în cel mai frumos chip, împreună cu prezentarea și lămurirea dovezilor. Îl rugăm pe Allah să îi răsplătească pe învățați cu tot binele pentru noi și să ne folosească prin ceea ce ne-a învățat. Îi cerem să ne ajute să Îl pomenim, să Îi mulțumim și să Îl adorăm frumos, să ne ferească de întoarcerea spatelui și de nepăsare și să ne facă îndrumători bine călăuziți, care nu sunt rătăciți și nu îi rătăcesc pe alții.

O, Allah, îndreaptă-ne religia, care este ocrotirea treburilor noastre; îndreaptă-ne viața lumească în care ne este traiul și îndreaptă-ne Viața de Apoi, către care ne este întoarcerea. Fă ca viața să fie pentru noi un spor în orice bine, iar moartea o odihnă de orice rău! Allah știe cel mai bine. Allah să îl binecuvânteze, să îi dăruiască pacea, binecuvântarea și harul Său robului și Trimisului Său, profetul nostru Muḥammad, precum și familiei și tuturor companionilor săi!

Indice

Allah 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 20, 21, 22, 23
Coranului 5, 8
diavolul 8, 11, 12
Ibn al-Qayyim 6, 8, 22, 23
Ibn Taymiyyah 8
inima 6, 8, 9, 11, 13, 14, 15, 16
iubirea 23
îngerii 8, 17, 21
pomenirea 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 18, 20, 21, 22, 23
rugăciunea 3, 4, 7, 8, 11

Cules cu Libertinus Serif și Amiri. Institutul Tawhid.

Fawā'id al-dhikr wa-thamarātuh

Foloasele și roadele pomenirii lui Allah

Pomenirea lui Allah însuflețește inima, o liniștește și păzește limba. Foloasele și roadele ei, în lumina Coranului, a Sunnei și a explicațiilor învățaților.

Autor: ʿAbd al-Razzāq al-Badr

Traducere în limba română

Institutul Tawhid

INSTITUTUL TAWHID

tawhid.ro